

Mk 14,3-9 Pomazání ku pohřbu

Autor přípravy

[Svatopluk Karásek](#)

1. První reakce

Čin této ženy má být stále zvěstován. Nevytratila se tato památka ze zvěsti církve?

O jakou památku se jedná?

Významná je situace. Nejde o to, jak se má jednat, ale co je podstatné v určitou chvíli. Jde o rozpoznání.

2. Text

2.1 Poznámky k některým výrazům

v.3 katakei,sqai ležet za stolem, stolovat

pistikh/j přísada v masti či náznak víry?

v. 6 kalo.n e;rgon krásný čin, velký duchovní výkon

v. 8 muri,zein mazati mastí; pomazat. Užito jiného slovesa, než obvyklejší cri,ein nebo alei,fein

2.2 Kontext

Důležitý je 14,1. Děj se odehrává před Velikonocemi. Cestou do Jeruzaléma - těsně před finálem. Ježíš se již dlouho připravuje, nyní se jeho dny krátí, je plný toho, co přijde, zítra vstoupí do Jeruzaléma.

v. 3 Betanie je vesnička asi 3 km od Jeruzaléma. Název se dá přeložit: dům chudého. Ježíš navštívil Betanii několikrát. Uzdravil zde Šimona malomocného, vzkřísil Lazara, navštívil Martu a Marii a jiné. Nyní na své cestě do Jeruzaléma se ještě zastaví v Betanii. V domě Šimona malomocného se scházejí s mistrem a jeho souputníky ti z Betanie, kteří jsou již přesvědčeni o jeho moci. V tomto domě se uskuteční velké setkání. Jaký ráz bude mít tento večírek s Mistrem? Převládne radost ze setkání, či se budou diskutovat provozní záležitosti (co dělat pro chudé), nebo se bude naslouchat jeho slovům?

3. Teologická témata a podněty pro kázání

V domě Šimona malomocného prožívají účastníci přítomnost Božího království. Vždyť podle Mt 11,5: "Slepí vidí, kulhaví chodí, malomocní se očišťují, mrtví z mrtvých vstávají a chudým

se zvěstuje evangelium.”

Uskutečňování Božího království je doposud patrné v moci Kristova slova a v jeho moci uzdravovat a křesťit. V příštích dnech bude zážitek Božího království prohlouben a zbohaten vydaností a utrpením.

Ježíš leží za stolem, on to ví, naposled mezi svými, v pohodě, v tváři má radost ze setkání, ale v srdci má již zsnalost. Svírá ho obava, zda-li sám se sebou vítězně vybojuje zápas o přijetí kalicha hořkosti, a zdali někdo, alespoň někdo z těch nejbližších, pochopí smysl jeho oběti. Zdá se mu, že ani ti nejbližší - jeho učedníci - tuto rovinu nechápou, stále jim nejde na rozum.

Ježíš leží za stolem, je svírán obavou: “Což nikdo nechápe, že se jedná o rozlučku, což netuší, kam jdu?” A v tom se to stalo: Nějaká nejmenovaná žena přistoupila k Ježíši, v ruce drahocennou alabastrovou amforu, urazila hrdlo a vylila na Ježíšovu hlavu vzácnou nardovou mast. Nepadlo ani slovo. Dům ztichl a z večírku se stal večer.

Dlouhé ticho přerušují Ježíšovi učedníci: “Škoda masti - je drahá.” Počítají denáry: Mast má cenu nejmíň tři sta denárů, k tomu ta alabastrová nádoba, a jeden denár vydělá dělník za den, když odečteme sabaty, tak to dá zhruba roční výdělek dělníka. Mast se mohla prodat a výtěžek se mohl dát chudým. Učedníci myslí správně, ale nechápou nic, a napadají tu ženu. A Ježíš řekl: “Nechte ji na pokoji, dobrý skutek učinila při mně.” Ta žena nemohla vydržet napětí a nedorozumění v domě. Ona vyjevila podstatu, instinktivně vystihla vnitřní náboj situace a předjala i to, co přijde. To byla zvěst beze slov, zvěst celým tělem. Nikdy bych zde dnes nepřeložil “dobrý skutek”. Na dobré skutky myslí učedníci, ale ta bezejmenná žena učinila kálo.n e;rgon, nádherný čin, to byl velký výkon, duchovní performans, happening Božího království.

Feministická teologie si stěžuje, že je Bible psaná v duchu patriarchální židovské kultury. U Ježíše cítíme stále znovu, že ženami nepohrdá, rozumí jim, rozumí si s nimi. I zde brání tuto bezejmennou ženu proti učedníkům. Intelligence je schopnost rozlišení a rozpoznání. Ježíš se raduje z intelligence srdce té ženy, která kontrastuje s opakovanou nechápavostí učedníků. Myšlenka učedníků - výtěžek dát chudým - není scestná. Bylo by falešné z tohoto příběhu odvozovat jakékoli zlehčování péče o chudé. Vždyť pravý půst a pravá oběť je: zastat se vydaného, sirotka a vdovy. “Milosrdenství chci, a ne oběti.” Myslet na chudé, to je v duchu Božího království. “Chudé budete mít vždycky,” ale dnešní večer je o něčem jiném: “mne však nebudete mít vždycky.”

“Ona učinila to, co cítila v srdci...” Ta žena vycítila Ježíšovu zsnalost. Náhle jí to všechno došlo: malomocní jsou čisti, to je tady Šimon, mrtví z mrtvých vstávají, no to je Lazar,

chudým se zvěstuje radostná zvěst, chudí to jsme my tady v domě, náhle jí to došlo: to je on - ten zaslíbený pomazaný Hospodinův, je jiný, než jakého lidé očekávají, ale je to on. Jeho hlavu by měl pomazat velekněz či kněz, jeho hlavu by mělo pomazat celé společenství Izraele nebo alespoň ti jeho nejbližší, ale nikdo tak nečiní, tak to učiním holt já a tei. Vylití masti na Ježíšovu hlavu, to je tichý výkřik té ženy: "To je on, Mesiáš, ebéd elohím, který musí trpět, aby znovu získal člověka pro Boha, který se jako potápěč musí ponořit až na samé dno lidské bídy, aby tam navázal člověkem přerušené spojení s Bohem, to je on, ten podivný, jiný, očekávaný, ale nečekaný, trpící, pomazaný Boží.

Ta žena rozpoznala jinakost Mesiáše (Christa). Ta žena rozpoznala: jeho narození, jeho život, jeho cesta - vše se odehrává tak, jak bylo předpověděno, ale to vše se odehrává o patro níž, než lidé čekají, to vše se děje na spodní a skryté rovině. I dnes jsme v nebezpečí, že budeme Ježíše vyznávat, ale přitom ho nerozeznáme právě v jeho skrytosti, v jeho překvapivé jinakosti uprostřed dne.

"...předem pomazala mé tělo ku pohřbu." Rozpoznala, že právě v Ježíšově utrpení a v jeho smrti je naplnění jeho vyslání... Pomázáním se brání pohřbené tělo před rozpadem. Žena svým pomázáním vyjevuje, že Kristovo tělo se nerozpadne v hrobě, že bude ochráněno a uchováno, že bude vzkříšeno... Drahocenná mast víry (pistikoj) ochrání Ježíše před smrtí druhou.

Učedníci se hněvali, ale pro Krista znamenalo toto pomazání ku pohřbu velikou pomoc a vzpruhu na cestě do Jeruzaléma.

Ježíš leží za stolem. Po jeho vlasech stéká nardová mast, mast, která voní jako pravá víra. Moc se mu ulehčilo, vždyť byl jako ve svěráku, že věc Boží po jeho smrti osíří a zůstane nepochopena, a tei to zažil: tak přeci, tato žena to chápe, chápe víc než písmák či klerik, tak přeci lidé s touto inteligencí srdce ve světě jsou a budou, ano každý prostý člověk má uloženu ve svém nitru schopnost Boha rozpoznat a vyznat. Ježíš cítí vonnou mast na svých vlasech a tato vůně ho vzmáhá, tak přeci, říká si, a už tei, předem, před svou smrtí se cítí jako znovuzrozený.

"Amen pravím vám: Kdekoli bude zvěstováno evangelium po celém světě, i o tom, co ona učinila, bude se mluvit na její památku." Krásný a výstižný čin bezejmenné ženy bude stále připomínán. Vždyť ona potěšila a posílila zsináleho Ježíše, opatřila ho ku pohřbu, vždyť ona rozpoznala v Ježíši jiného Krista, než si lidé malují, ona nám všem dodává naději, že lidské srdce v náhlém prozření rozpozná Boží velikost i uprostřed bídy a utrpení. Její drahocenná mast (pistikoj) provoní těžké a nejtěžší životní úseky Krista i jeho následovníků tou vůní života k životu (2K 2,14-16). Staň se tak v pravdě.

Liturgické období

[Půst](#)

[Květná neděle](#)

edice

3

[stáhnout PDF](#)